

alt i Landet føles en stor Trang til en saadan Lov; men jeg kan ikke finde, at den Naade, hvorpaa de fremtidige Udgifter foreslaaes udredebde, er enten billig eller retfærdig. Naar man nemlig gaaer tilbage til Loven af 1774, saa vil man finde, at den hele Ordning, som der blev truffen, var en Liniemilitis; det var ikke Bestiimmelser, der bleve givne for en virkelig Hær. Det blev paalagt Proprietairerne og Præsterne at holde Rytterheste, for hvilke de fik en Godtgjørelse, og denne var vistnok dengang anseet for at være ret passende. Siden blev denne Hestebredning staaende for Proprietairernes og Præsternes Bedkommende, saalænge deres Hartkorn var, som man kaldte det, privilegeret; men da ved Loven af 20de Juni 1850 Forskjellen mellem privilegeret og uprivilegeret Hartkorn blev udbjævnnet, fik Statskassen en forøget Indtægt af det forhen privilegerede Hartkorn, og den burde da ogsaa have overtaget den Byrde, som ved Loven af 16de Marts 1851 blev flyttet over paa hele Hartkornet, og som før ene paalaa det privilegerede Hartkorn. Dersom den Ordning, der foregik i 1851, virkelig, som der er sagt i Motiverne, skulde betragtes som en pecuniær Byrde, saa finder jeg, at der dengang skete Hartkornet Uret; men paa den anden Side troer jeg, at man slet ikke ved denne Lov af 16de Marts 1851 har paalagt Udredningslæggerne denne Byrde som en pecuniær Byrde; thi jeg veed af Erfaring, at der paa enkelte Steder blev accorderet med Foderværter om, at de baade skulde remontere og holde Hestene paa Foder i 10 Aar og besvaret give Penge til Communen, naar de modtog den Godtgjørelse, som Loven har fastsat. Tilseles blev der paa mange Steder sluttet Accord om, at Foderværterne hverken skulde have eller give Noget, og paa den Vedtægelse, at de baade remonterede og underholdt Hestene. Siden 1851 er imidlertid Byrden Tid efter anden bleven større og større, deels, som allerede af ærede Talere bemærket, af den Grund, at Krigsbestyrelsen har gjort større Fordringer, og deels ogsaa paa den anden Side af den Grund, at saavel Hestenes Underhold som ogsaa Hestene selv ere blevene dyrere. Men den Aarsag til en Fordyrelse, som saaledes i de senere Aar har fundet

Sted for Udredningslæggerne, kan jo igjen forandre sig, og det kunde gjerne gaae saaledes, at denne Godtgjørelse igjen kunde blive passende. Nu har man i Motiverne ubregnet, hvor stor Byrden for Tiden er, og derefter har man da foreslaaet, at Hartkornet for Fremtiden skulde bære en lignende Byrde som den, det nu bærer. Det kan jeg imidlertid ikke finde billigt, da jeg, som sagt, kan tænke mig, at vi gjerne kunde komme tilbage til et saadant Forhold, baade i Henseende til Hestenes Priis og Underholdets Værdi, at den nævnte Godtgjørelse kunde være tilstrækkelig. Men skulde man fordrø Noget som en staaende Afgift paa Hartkornet i Fremtiden, saa mener jeg, at man dog i alt Fald ikke bør fordrø Mere af Hartkornet, end hvad der kan være en Gjennemsnitspriis for al den Tid, hvori Byrden har hvilet paa det. Jeg vilde foretrække en anden Naade at udbjævne Forholdet paa. Hvis man ikke ligefrem vil lade Statskassen bære den hele Byrde, saa vil jeg foreslaae, at man udsandt, hvilken Byrde det virkelig har været for Hartkornet, og at man saa ved en særegen Lov foreskrev en Afløsning; thi saaledes at paalægge en ny Skat, som skal blive staaende, medens Byrden hidtil har været værende, kan jeg paa ingen Naade finde rimeligt. Jeg vil derfor principalt foreslaae, at man lader den hele Byrde gaae over til Statskassen under Krigsministeriets Budget, men hvis dette ikke kan vinde et Fleertal for sig, vil jeg foreslaae, at Statskassen dog foreløbig overtager Udgiften, og at det saa ved en ny Lov skulde foreskrives, at vedkommende Udredningslægger enten enkeltvis eller amtvis skulde ydrede en Afløsningssum i Forhold til, hvad Byrden antages at have udgjort for dem i den Tid, hvori Hestene ere udredebde, paa den Naade, der er fastsat i Loven af 16de Marts 1851, eller mulig efter en Gjennemsnitspriis fra 1774 eller den Tid, da Udredelsen af Hestene først blev fastslaaet.

H. M. Peterzen: Jeg troer ikke, at det er saa vanskeligt at ændre denne Lov, saaledes at den bliver ganske fortræffelig, thi naar 1ste Stykke af § 4 gaaer ud, troer jeg nok, man kan komme tilrette om det Øvrige. For-